

ŠT. 12
**BILTEN KLUBA
KOROŠCEV
LJUBLJANA**

Kravpčerska kapelica na Preškem vrhu Foto: Sebastijan Oblak

KKL NA PRAGU POLNOLETNOSTI

Letošnje leto je za Klub Korošcev Ljubljana volilno leto. Dan volitev bo še posebej primerna priložnost za obujanje spominov na rojstvo našega društva, 2. decembra 1993, priložnost za oceno dosedanjega delovanja in za načrtovanje ali pa vsaj za razmišljanje o bodočih dejavnostih in klubskih funkcijah.

V preteklih letih smo bili na pobudo naših članov zelo aktivni na različnih strokovnih, družabnih in športnih področjih. Tako je bilo tudi lani, o čemer priča tudi ta almanah.

Naša druženja običajno potekajo v Rdeči dvorani lokala Slamič "Kava & čaj" v Kersnikovi ulici 1 v Ljubljani, in to vsak prvi četrtek v mesecu, kjer organiziramo "okrogle mize" s Korošci, uveljavljenimi na najrazličnejših področjih, kot predavatelji. Na povabilo gostiteljev se rednega mesečnega srečanja z veseljem udeležimo tudi kjerkoli drugje — pri vsakokratnem gostitelju seveda. V letošnjem letu smo prejeli že precej povabil, tako da bomo pestrost delovanja kljub splošni recesiji ohranili, in to na vseh področjih, če bo le novo klubsko vodstvo dosedanje politiko raznolikosti društvenega delovanja nadaljevalo.

Letos bomo že sedemnajstič na tradicionalnem mestu organizirali Koroški večer s plesom. Koroški ples bo ponovno drugo soboto v mesecu marcu, to je 13. marca 2010. Prepričan sem, da smo si ta dan že rezervirali za srečanje s Korošci in našimi prijatelji, ki vsako leto zve-

sto napolnijo prostrano plesišče hotela Slon v Ljubljani.

Ponosni smo lahko, da seže glas o našem delovanju v vse kraje naše domovine, kar nedvomno prispeva k temu, da se v klub včlanjujejo nove članice in člani, ki s svojimi predlogi glede posameznih aktivnosti bogatijo naše delovanje.

Vsem, ki ste v preteklih sedemnajstih letih prispevali k pestrosti klubskega delovanja, se v svojem imenu in v imenu vodstva kluba najlepše zahvaljujem. Posebej se zahvaljujem vsem društvenim odbornikom, ki ste neumorno snovali bogat društveni program, nemalokrat z mnogimi presenečenji. Zahvaljujem se vsem umetnikom, ki ste društvu poklonili svoja umetniška dela za dražbe na plesu, vsem, ki ste licitacije finančno osmislili, vsem, ki ste kakorkoli, finančno, s prostovoljnim delom, vodenjem izletov, športnih prireditev, strokovnih oziroma družabnih srečanj ali pa z zanimivimi predlogi prispevali k utrjevanju smisla našega druženja in soustvarjali vzdušje pristnosti, domačnosti in medsebojne povezanosti. Želim si, da bi nas te vrednote povezovale tudi v prihodnje.

Predsednik: Mag. Janko Arah
Ljubljana, 3. februarja 2010

Milan Vogel

KAJ PRINAŠA DVANAJSTI BILTEN KKL?

V rokah imate letošnji Bilten Kluba Korošcev Ljubljana. Prvega smo izdali ob peti obletnici, tako da je letošnji dvanajsti po vrsti in smo ga tudi prvič označili s številko. O sprotnem dogajanju v našem klubu je mogoče ažurno brati na klubski spletni strani, vendar je še marsikomu bolj prijetno in domače vzeti v roke Čpapir«, zato smo se tudi letos odločili, da klubsko delovanje in dogajanje ponudimo še v tiskani obliki. Da pa se ne bi samo ponavljali, smo med vsebine vnesli nekaj svežine.

Kot ponavadi, lahko berete o tem, kaj se je v posameznih mesecih leta dogajalo na srečanjih prvi četrtek v mesecu. Ta rubrika je bila doslej naslovljena Kaj smo delali v letu tem in tem, sedaj pa smo jo preimenovali v Kaj smo delali od plesa do plesa. Bilten vedno izide pred plesom, ki je zmeraj marca, zato je treba v njem povedati tudi, kaj se je dogajalo prva dva meseca v letu. Zato sta objavljena dva zapisa Renate Picej o našem srečanju v januarju in februarju 2009, ki v lanskem biltenu nista bila. Berete lahko tudi, kako je bilo na junijskem izletu v Moravske Toplice in septembrskem na Kras in Primorsko, ali v Društvu slovenskih pisateljev, kjer so v orga-

nizaciji Celovške Mohorjeve in našega bratškega Kluba koroških Slovencev v Ljubljani iz novih pesniških zbirk brali svoje pesmi trije koroški pesniki: Gustav Januš, Lev Detela in Anton Levstek.

Ker se je 13. marca pred sto petdesetimi leti v Slovenj Gradcu rodil znameniti avtor samospevov Hugo Wolf (njegovi predniki so bili še Volfi), smo Marka Košana zaprosili za zapis o tem skladatelju, delu Društva Hugo Wolf in obnovi skladateljeve rojstne hiše.

Osemnajstega februarja je minilo šestdeset let, kar je v Mariboru umrl Prežihov Voranc, oktobra lani pa trideset, kar je Prežihova bajta na Preškem vrhu postala Vorančev spominski muzej. Kustos ravskega muzeja Mirko Osojnik je bil vse skozi zraven, zato je njegov zapis tehten in sočen.

Zahvaljujem se vsem avtorjem pisnih prispevkov in fotografij, člane, ki na prireditvah pridno bliskajo s svojimi fotoaparati, pa vabim, da fotografij ne držijo samo zase, marveč jih pošljejo tudi na klubsko spletno stran.

Seveda vsa zahvala darovalcem umetniških del za daržbo in seveda kupcem, ki bodo prispevala v klubski mošnjiček.

Režiser
Andrej Mlakar

KAJ SMO DELALI OD PLESA DO PLESA

6. JANUAR 2009

IZGUBLJENE ILUZIJE, FILM O MATIJI MAJARJU - ZILJSKEM

Pravzaprav nihče ni pričakoval, da se bo toliko naših članov odzvalo vabilu na prvo srečanje v novem letu, na katerem je bilo zapisano, da si bomo ogledali dokumentarni film Andreja Mlakarja z naslovom Izgubljene iluzije o Matiji Majarju - Ziljskem. A bilo je drugače! S sofinansiranjem Ministrstva za kulturo in Foruma slovanskih kultur je Mlakar uspel narediti tako zanimiv film, da je ena ura, kolikor smo porabili za ogled, minila kot en sam izjemno lep trenutek.

Film o znamenitem narodnem buditelju, ki se je rodil leta 1809 (umrl leta 1892 v Pragi) v bližini Šmohorja (Hermagor) v družini revnega kovača, študiral ob finančni podpori kanonika Bicelina na celovski gimnaziji in na liceju v Gradcu ter kasneje postal kaplan v Rožeku in Žabnicah, dokler ni kot stolni kaplan prišel v Celovec, je odličen. Zaradi dobre režije, ki v okvir čudovito lepe koroške pokrajine in predvsem v zavetje reke Zilje zajema dejanja, razmišljanja in čutenje tega izjemnega narodnozavednega človeka, ima

filmski zapis veliko sporočilno in dokumentarno vrednost.

Majer je ostal v Celovcu samo do leta 1848, ko se je zgodila pomlad narodov. Potem ga je škof zaradi aktivne nacionalno-politične dejavnosti s posredovanjem nemške duhovščine večkrat premestil. Najprej na Sv. Višarije, potem drugam po pretežno nemških škofijah, dokler ni postal župnijski upravitelj gorjanske župnije v Gorjah na Zilji. Tam naj bi bil dovolj daleč od političnega dogajanja.

Majar, zaljubljen v deželo in narod, je z veseljem obiskoval številne slovenske vasi in zbiral slovenske ljudske pesmi in pripovedke. Leta 1869 jih je izročil Slovenski matici. Njegova navdušenost za ljudsko gradivo je bila tesno povezana s prebujanjem narodne zavesti. Pisal je potopisne, etnološke ter slovensko in slovansko spodbudne članke. Leta 1846 je izdal Pesmarico cerkveno, 1867 Slovnico rusko za Slovence in 1885 knjigo Sveta brata Ciril in Metod, slovanska apostola. V svojih rosnih letih političnega delovanja se je Mati-

Matija Majar Ziljski
Foto: Arhiv Dela

ja Majar navduševal za ilirizem, vendar kljub temu, da je bil njegov odločen privrženec, ni nikoli zagovarjal brezpogojnega sprejema hrvaškega jezika in hrvaške kulture.

Andrej Mlakar, ki ga je med nas povabil in predstavil naš član Milan Vogel, je na

okrogli mizi spregovoril tudi o tem, da je bil film predstavljen celo v Bruslju, in sicer na Festivalu slovanskega filma, ki ga je ob slovenskem predsedovanju EU organiziral Forum slovanskih kultur.

Renata Picej

5. FEBRUAR 2009

KRŠITVE PRAVIC DRŽAVLJANOV V POSTOPKIH Z URADI

Februarska okrogla miza je bila Pri Slamiču, tokratni predavatelj pa je bil naš član, mag. Marijan Strikar. Prevaljčan s končano kadetsko šolo v Tacnu, z diplomom pravne fakultete in magistrsko nalogo na temo Vsebinski in postopkovni okvir delovanja inšpekcijskih služb v Republiki Sloveniji v žepu, nas je — preprosto šokiral! Kar je povedal, in povedal je veliko, pripovedoval pa živahno, podkrepljeno s primeri in lastnimi izkušnjami, nas je puščalo že na meji verjetnega. Je res, kar je povedal? Je človek s številnimi operativnimi in vodstvenimi izkušnjami v policiji, in ko tako kompetentna oseba spregovori o upravnih postopkih, s katerim se intenzivno ukvarja zadnjih deset let, in trdi, da sta na tem področju v Sloveniji prava zmeda in kaos, potem — ja potem, smo ga najprej vprašali, če je to, kar pripoveduje, res res. In je rekel, da je! In nam so stopili lasje pokonci!

Upravni postopek je temelj demokracije, pri čemer naj bi uradne osebe zgolj preverjale izpolnjevanje predpisanih pogojev za pridobitev pravice ali naložitev obveznosti. V demokraciji zakonodajna oblast odloča o pravicah in obveznostih, a je ob tem hudo diskrecijska (v javnem interesu) in s tem nasprotna demokraciji. Ustavne pravice so zelo široke, pravni postopek pa še ni dosegel vseh.

Ko kot svobodni ljudje vstopamo v razmerja z javno upravo, vstopamo po pravice do zdravnikov, učiteljev, javnih prevozov in najrazličnejših javnih agencij, zbornic, zavodov, podjetij ali organov samoupravnih lokalnih skupnosti, ko ti "delijo pravice" iz svoje izvirne pristojnosti. Z vsakim vstopom k tem in drugim organom je naše razmerje podvrženo pravilom upravnega postopka. Kako to poteka, naj bi preverjali upravni inšpektorji, teh pa je vse manj. Od nekdanjih štirinajstih so

Guštanj v
Valvasorjevi
upodobitvi Foto:
Arhiv Dela

ostali le še trije. Zakaj jih ni več? Kdo teži k temu, da se čim manj odkrije?

In smo slišali: Če Tine nekaj potrebuje in mu Tone, kot uradnik pod nos najprej pomoli vlogo s številnimi vprašanji, za na vrh naloži še nalogo, da sam pridobi deset dokumentov in podatkov ter ga pošlje še na naslednjih deset drugih naslovov — je nekaj hudo narobe. Narobe so že zahteve, ki jih je neka ustanova samoiniciativno nastlala na vložni listič, in narobe je vse drugo! In po domače gre naprej po celi ljubi državni upravi, po ministrstvih in inštitucijah. Izvedeli smo ogromno primerov, najbolj zabavna, čeprav ne najbolj kruta, pa je zadeva okrog 500 slovenskih potnih listov, ki ji imajo naši najvišji politiki in diplomati, ki jim jih je razdelil organ, ki za to sploh ni pooblaščen.

Najbolj smo se seveda nasmejali ob primeru, ko je navedel svoj šolski preizkus z inštitucijami, na katere se je obrnil z dopisom, do katerega je bil kot državljan Slovenije upravičen, čeprav je bila vsebina približno

takšna: "Naslednji teden sem na počitnicah. Prosim, da mi med mojo odsotnostjo priskrbite zaboj jabolk, saj bo ravno takrat, ko me ne bo, potekala akcijska prodaja sadja." S tem neresnim dopisom je zgolj demonstriral, da lahko nek organ zaprosi za pomoč in ta mora odreagirati. Bilo je to pred mnogimi leti in od desetih naslovnikov je dobil zgolj en odgovor, in sicer: "Niste napisali, katero sorto!" Drugi niso vedeli, kako bi reagirali. Inštitucija se je dolžna odzvati in opraviti svoje poslanstvo, pa se tega največkrat sploh ne zaveda! Tu je za pomoč državljanom in za čisto nič drugega!

Smešno, ironično ali po butalsko? In slišali smo še več, pa ni za objavo. Mi, ki smo prišli na okroglo mizo, vemo, zakaj so ostali le še trije inšpektorji. Vam, ki bi to radi vedeli, pa niste prišli na okroglo mizo, je lahko žal za večno! Tako osupljivega predavanja še nismo imeli!

Renata Picej

KAJ SMO DELALI OD PLESA DO PLESA

5. MAREC 2009

RAVENSKI RAZGLEDI

Nostalgija je v poznojesenskih macesnih in ob pogledu na zimsko Uršljo goro v decembrski reviji Ravenski razgledi popolna, tista dru-

ga, nekajdesetletna, odkar smo odšli z nam ljube rodne grude, pa oživi ob povabilu predsednika Janka Araha na srečanje Korošcev

z županom občine Ravne na Koroškem, g. Tomažem Roženom, 5. marca 2009 v gostoljubni Slarničevi kavarni v Ljubljani. Mladosten, poln navdušenja in zanesenosti za boljše, sodobnejše Ravne, a realen, nam je v dveh urah predstavil konkreten izbor desetih projektov občine Ravne na Koroškem v letu 2009:

- poslovna cona Ravne,
- podjetniški inkubator Ravne,
- Rimski vrelec,
- obnova gradu Javornik in stanovanjska gradnja,
- kulturni center Ravne,
- športno-rekreacijsko-turistični park Ravne,
- mladinski hotel Ravne,

- visoka šola tehniških ved Ravne,
 - naselje Dobji dvor II,
 - obnovitvena dela v mestnem jedru Raven.
 Med poslušalci so odmevali predlogi glede dolgoročne vizije koroške regije, avtoceste, premalo denarja v aktualni krizi kljub občutnim načrtovanim prispevkom EU. Dobro so pripravljene pozicije, premišljen izbor, a kje so vsebine (npr. Rimski vrelec), ciljne skupine podjetnikov, gostov, športnikov, kako pridobiti trge ... Veliko je nedorečenega, a kaj, za Korošce je vsak dan nov izziv!

Hvala, gospod župan!
 Nada Mager Petrovič

21. MAREC 2009

KOROŠKI PLES

Koroški ples je ponavadi drugo soboto v marcu, letos pa je bil tretjo, a pokazalo se je, da smo se že preveč navadili na začetek meseca, zato bomo pri tem tudi ostali. Lokacija pa je ostala stara, in sicer Hotel Slon. Vzdušje na plesu je bilo zelo dobro, po pripovedovanju posameznikov so se prijetno družili in zabavali, kar je tudi eden od pomembnejših namenov našega plesa! K temu je veliko pripomogel ansambel Objem, k finančni okrepitvi

pa avkcija umetniških del, ki jo je duhovito vodil Drago Kompan.

Na letošnjem plesu bodo program popestrile Karantanke s Prevalj pod vodstvom zborovodkinje prof. Suzane Makič, ki se takole predstavljajo: "Karantanke pojemo že 18. leto. Na krstnem koncertu smo kot Dekliški nonet zapele poslušalcem leta 1992 na Prevaljah. Od leta 1994 prepevamo kot ŽePZ Karantanija, trenutno zbor šteje 16 pevk. Naš pevski dom

je na Prevaljah, kjer na osnovni šoli vadimo enkrat do dvakrat tedensko.

Prepevamo ljudske pesmi, njihove priredbe, umetne pesmi domačih in tujih skladateljev ter zborovske priredbe zabavne glasbe. Rade zapojemo ob spremljavi kitare, klavirja, harmonike ... Za vsaka ušesa se najde kaj, najboljšo energijo pa nam daje zadovoljna publika. Zborovodkinja je od vsega začetka Suzana Makič, ki je prejela srebrno Gallusovo značko za dolgoletno delo na področju ljubiteljske glasbene dejavnosti.

V 18-ih letih delovanja zbora se je nabralo ogromno nastopov na Koroškem, gostovanj po naši domovini, sosednji Avstriji, pa tudi na Hrvaškem. Vsa ta leta smo sodelovale na pevski reviji Od Pliberka do Traberka. Na predlog

strokovnih ocenjevalcev na občinski reviji smo se udeležile tudi regijskih tekmovanj.

Še posebej si štejem v čast nastop ob 10. obletnici samostojnosti v Državnem svetu Republike Slovenije v Ljubljani, nastop na Bledu, kjer so gostovali evropski senatorji držav EU, ter na državnem srečanju vojnih veteranov v Slovenj Gradcu. Predsedniku Slovenije Danilu Türku smo zapele v pozdrav ob njegovem obisku na Prevaljah. Lansko leto pa smo skupaj z Moniko Pučelj posnele pesem in videospot Dan kot iz sanj.

V sebi nosimo ljubezen do glasbe in petja in ta nas združuje."

Milan Vogel

Mežica. Foto: Tomo Jeseničnik

2. APRILA 2009 MEŽICA SKOZI ČAS

Župan občine Mežica, g. Dušan Krebel, ki nepoklicno opravlja svojo funkcijo, nas je 2. aprila počastil z zanimivo in obširno predstavitev delovanja ene od občin v Mežiški dolini, mežiške. Kraj je prvič pisno omenjen leta 1154 v darilni listini oglejskega patriarha Peregrina I., ko je podelil kapelico sv. Jakoba v Mežici (zapisano kot Mise) samostnu v Doberli vasi. Občina je Mežica postala leta 1850.

V mežiški občini živi 3900 prebivalcev. Župan je o svoji občini in načrtih govoril z osebnim žarom, zlasti o zgodovinskem, kulturnem in gospodarskem razvoju tega kraja naše Koroške. Med drugim je predstavil program dolgoročne sanacije Mežiške doline in govoril o uspešni realizaciji načrtovanih projektov v zadnjem kratkoročnem obdobju.

Prizadevnost občanov Mežiške doline je

priпомogla k oživitvi marsikaterе ugašajoče dejavnosti na področju upravljanja malih in srednje velikih podjetij ter razvoja turizma. Po zaslugi mnogih uspešnih strokovnjakov in prizadevnih Korošcev se lahko Mežiška dolina pohvali z uspešnim delovanjem znanih in manj znanih panog širokega spektra gospodarske in negospodarske dejavnosti. Domiselna sta tudi sodelovanje in izmenjava izkušenj županov celotne Koroške regije, kakor tudi z

obmejno Koroško na strani sosednje Avstrije.

Za podoživitev vsega obširno povedanega bi bilo smiselno, da si člani kluba v družbi župana g. Krebla v nekoliko večjem številu (ne samo kot prisotna peščica poslušalcev) v bližnji prihodnosti tudi ogledamo in prisluhnemo utripu vsakdana tega lepega kraja.

Erna Virnik

Porcelan catbriyur. Foto: Arhiv Jurgec-Bricman

7. MAJ 2009

GREDO BRICMANA IN CATBRIYUR V LOS ANGELES?

Čeprav sta Katja Jurgec Bricman in Jure Bricman že nekaj časa vse prej kot neznana, sta vedno zanimiva sogovornika, zato ju je Klub Korošcev Ljubljana tudi povabil na svoje redno srečanje v kavarni Slamič (ki jo uspešno vodi boljša polovica koroškega rojaka Stanka Arnolda), da bi "izseljenim" Korošcem povedala še nekaj podrobnosti o svoji in hkrati koroški zgodbi o uspehu. Porcelan Catbriyur je med poznavalci in ljubitelji že dolgo cenjen, tudi zaradi svoje zgodovine. Katja in Jure sta namreč brez pravega znanja o porcelanu izumila svojo tehniko, ki znova in znova preseneča strokovnjake. Ker sta po izobrazbi oba profesorja likovne umetnosti, sta to znanje prelila v danes prepoznavne oblike izdelkov.

S temi se ponašajo med drugim tudi nizozemska princesa, Laura Bush in kraljica Elizabeta II. Zgodba o njunem uspehu je res izredna, tudi dolga in zanimiva, a še zdaleč ne končana, čeprav je med priznanji, ki sta jih že dobila, tudi "zlata vitica" za življenjsko delo na področju domače in umetnostne obrti.

Katja in Jure sta v skoraj dvournem izpovedovanju tudi z besedami dokazovala, zakaj sta tako uspešna. "No, tukaj pa nadaljuj ti!" "Počakaj, zdaj bom pa jaz povedal(a)." In smo v hipu izvedeli, da je Jure hotel postati najmlajši šolski ravnatelj, a je ugotovil, da je preveč revolucionaren za šolnike in da bo počel nekaj drugega. Katja mu je obljubila, da mu dve leti ne bo težila, naj se le išče. Od tega

so imeli veliko Juretov študij, pa družina, a prave ideje ni in ni bilo. Že proti koncu tega obdobja se je Katja vrnila z nekega seminarja in prinesla pripoved o porcelanu. Jure pa - hop! Potem se je začelo izdelovanje neuporabnih "palačink", kot sta rekla njunim izdelkom, dokler se čez kar nekaj časa ni posrečilo. Jure bi že nehal, a je Katja zatrmarila. Brez vsakega tehničnega znanja sta naredila nekaj, za kar so drugi potrebovali stoletja, pa še danes ne znajo kopirati izdelkov Catbriyurja. Zgodbe o prvih uspehih, razstavah, povabilu na razstavo v ZDA, prvih naročilih po dokaj neuspešnih poskusih prodaje, pa mega naročilu iz Italije in obisku kupca, ki kar ni mogel verjeti, da Catbriyur ni ogromna tovarna, ampak skromna "delavnica". Pa sta pogovor in "koroški čar" v očeh in srcih naredila svoje in steklo je. Galerija na Prevaljah, v Lju-

bljani, celo v Parizu (tam je celo pohištvo iz porcelana, likovna oprema pa razkriva tudi druge plati družine Bricman). Nekaj posebnega so zgodbe o protokolarnikih, ki mislijo, da vse nastane čez noč, o "tovarni" z dvema garažicama (Katja +) in kreativcu, ki leta po svetu. Zgodba do zgodbe, prepletene v eno samo veliko pripoved o dveh ljudeh, ki se v svojih različnostih tako dopolnjujeta, da jima ni nikoli dolgčas in da ustvarjata. Ustvarjata nekaj lepega, iskanega. Še kdaj bo treba sesti z njima.

Ob koncu sta poslušalcem še zaupala, da naj bi se galerijam Catbriyur na Prevaljah, v Ljubljani in Parizu pridružila še ena - v Los Angelesu. Hollywood je pač blizu. In ljudje, ki vedo, kaj je lepo.

Marjeta Šoštarič

6. IN 7. JUNIJ 2009

POTEPANJA PO MORAVSKIH TOPLICAH IN OKOLICI

Pa naj kdo reče, da Korošci nismo složni; sploh, kadar se obeta nekaj lepega, zanimivega, še ne doživetega, "šikano druženje" bi se temu reklo!

Zbralo se nas je lepo število, 26 se mi zdi! Jutranji pozdravi, stiski rok, topli poljubi in žareče oči. Veselili smo se tega izleta. Saj jaz

sem se ga, neizmerno! Tako veselo, kot se je začelo to naše jutranje pozdravljanje, pakiranje stvari v avtobus in potem prešerna vožnja do prve "destinacije", kraja Ižakovci, ogleda otoka ljubezni in splavarjenje čez Muro, tako veselo smo tudi sklenili to naše druženje po dveh dneh! Ampak pojdemo lepo po vrsti:

Po prihodu okrog 11. ure na otok ljubezni v kraju Ižakovci smo skrbno prisluhnili pripovedi naše "vodičke" o načinu življenja ob reki Muri, splavarjenju in mlinih, v katerih še danes na prastari način meljejo moko, ki jo je mogoče tudi kupiti. Kruh, pečen iz te moke, začinjen z ljubeznijo....hmmm, slastno mora dišati!

Življenje ob Muri je moralo biti težko, a verjamemo, da tudi prešerno in lepo. Da so se znali poveseliti, tako kot smo se mi tisti dan.

Kljub jutranjemu okrepčilu na avtobusu (poskrbljeno je bilo za jedačo in pijačo, tudi sveže češnje so se našle vmes...), smo postali lačni! Odpeljali smo se, brez vmesnih "nepotrebnih" postankov, naravnost v vinotoč — vinski hram Smodiš, kjer smo se okrepčali z resnično enkratnim in okusnim bogračem, ki nam je dal moči!

Tako smo s polnimi želodčki, prešerno zadovoljni nadaljevali našo pot po prekrasnem Pomurju. Na povabilo vodstva smo si ogledali Terme Lendava, pokramljali in spili kapljico rujnega. Mogoče nas pot še kdaj zanesa tja, na kratek oddih, pobeg iz delovne Ljubljane v to oazo miru, prečudovite narave in prijaznih ljudi.

Sonce je močno pripekalo, voda je vabila... nam pa se je mudilo naprej! Čakal nas je vodeni izlet mimo kapelice do vinotoča Cuk!

Najraje bi ostali tukaj! Prečudovit urejen vinotoč, dobro, resnično dobro vino in pa veselo razpoloženi predsednik... Kaj bi si še lahko želeli lepšega! Poleg petja in razigrane harmonike so nas zasrbele tudi pete! Ampak program je bil bogat, čakala nas je učna ura "kulture" in zgodovine kraja, okolice; ogledali smo si znamenito cerkev na hribu, mumijo vojščaka, ki počiva v njej!

Od tam nas je pot vodila nazaj v Lenart, kjer smo si ogledali njihov znameniti kulturni dom. Resnično je nekaj posebnega, vreden ogleda!

Pred kulturnim domom so ta dan pripravljali tudi veliki oder, na katerem je zvečer koncertiral Vlado Kreslin s svojo Beltinško bando. Dela tega dogodka smo bili po večerji deležni tudi mi. Imeli smo občutek, da so dogodek pripravili ravno zato, ker smo bili mi ta dan na obisku! Bilo je lepo, nepozabno! Popestrili so nam večer, preden smo se resnično zadovoljni odpravili v apartmaje v Moravskih Toplicah, kjer smo potem prenočili.

Večerja v Ribiškem domu je bila okusna. Pričakala nas je tudi "živa glasba", tako da smo po večerji tudi zaplesali in razmigali naša že kar malce utrujena "telesca"! Dan je bil poln doživetij!

Po zabavi namestitvev v apartmaje "Moje potovanje", kjer smo se dodobra odpočili in

osvežili, zjutraj, po zajtrku v Hotelu Terme 3000, pa so nas čakale različne aktivnosti. Prejšnji dan zabava in kultura, ta dan pa šport in rekreacija. Kakšno aktivnost je kdo izbral, se je odločil sam! Na voljo je bilo kolesarjenje, plavanje v Termah 3000 ali Vivat, učne ure golfa ... ali samo sprehajanje po prečudoviti okolici Moravskih Toplic.

Tisti, ki smo se odločili za učne ure in igranje golfa, smo prisluhnili razlagi pravil predsednika Golf zveze Slovenije Marijana Jurenca in predsednika našega KKL Janka Araha. Bila sta izčrpna in zanimiva! Z zanimanjem smo poslušali!

Podali smo se na igrišče in odigrali skoraj 18 jamic... Skoraj, kajti proti koncu nam jo je zagodilo vreme! Nič ne de. Druženje je bilo čudovito!

Bil je resnično lepo! Prijetno druženje, pester program, veselo razpoloženje! Nekateri so se zadovoljni vračali z bazenov, drugi s potepanja, kolesarjenja, mi malce mokri z igrišča za golf. Mudilo se je počasi domov! Na hitro smo spakirali, zapustili apartmaje in se odpravili še na zadnje skupno kosilo, v gostilno Rajh v bližini Murske Sobote. To pa je bilo, kakor so nekateri izjavili še "pika na i" dobremu izletu. Čudovita hrana in prijetno okolje, kar nismo se mogli odpraviti od tam. Mudilo pa se je še na volišča!

Želimo si še velikooooooo takšnih srečanj!

Bojana Jurenec

Fotografije Metka Arah

KAJ SMO DELALI OD PLESA DO PLESA

JULIJ IN AVGUST POČITNICE

3. SEPTEMBER 2009 NAMESTO LESARSKÉ, MEDIJSKA KARIERA

Na septembrski okrogli mizi se nam je predstavil Jože Brus, sicer Slovenjgradčan, ki že vrsto let živi na Notranjskem v okolici Cerknice in deluje predvsem v Ljubljani.

Kljub poklicni poti, ki ga je vodila v smer lesarstva, tapetništva in uspešne vojaške kariere, se je leta 1995, ki je bilo zanj prelomno, odločil za medijsko — radijsko področje.

Najprej je deloval kot moderator na lokalnih radijskih postajah in kasneje kot raziskovalni novinar za nacionalno televizijo in večje radijske postaje, preizkusil pa se je tudi kot pisec člankov za tiskane medije.

Leta 2005 je ustanovil lastno podjetje BRUS MEDIJI, Družba za tržno komuniciranje, d.o.o., ki se ukvarja predvsem z radijsko dejavnostjo, izdajanjem revij in poslovnim tržnim svetovanjem. Družba je tudi izdajateljica edinega poslovnega radia v Sloveniji z dovoljenjem za oddajanje v vseh uradnih jezikih Evropske unije — radia Europa 05. Ra-

dijska postaja Europa 05 s frekvenco 87,6 MHz je odraz življenjskih in medijskih izkušenj Jožeta Brusa, njen evropski, poslovni in izobraževalni program pa je edinstven način medijskega delovanja. Ta se odraža in krepi z njegovo predrznost, lažno frivolnim dojemanjem realnosti in poslušalcem izzivnim predstavljanjem družbeno-socialnih razmer, pri čemer je osnovni namen tega komercialnega radia v popolnoma zasebni lasti, spodbuditi pluralnost mnenj in pluralnost medijev.

Milan Vogel

19. SEPTEMBER 2009

IZLET NA KRAS IN PRIMORSKO

Vabilu za izlet na Kras in Primorsko se nas je odzvalo 29 dogodivščin željnih popotnikov (25 članov in 4 simpatizerji).

Zavtobusom "Sandi Tours" smose najprej ustavili v pršutarni Lokev. Degustacija njihovih dobrot (pršut, panceta in zašinek), zalitih z domačim teranom, nam je še pred ogledom pršutarne kot močan zajtrk zelo godila. Med ogledom nam je njihov mojster strokovno, a razumljivo razložil, kako iz svežih svinjskih stegen, ki jih uvozijo iz Madžarske, Italije ali kupijo v Sloveniji, nastane kraški pršut.

Naslednja postaja je bila Seča, kjer smo

si med lagodnim "špancirom" ogledali Krajski park Sečoveljske soline, njihovo avdio predstavitev in si v trgovini — galeriji nakupili nekaj uporabnih spominčkov.

Iz solin smo se odpeljali na hrib nad Dragonjo, v Novo vas, kjer stoji kmečka hiša, imenujejo jo Tonina hiša, ki je preurejena v muzej. Vodička, gospa Rožana Kostial, ki nas je tam pričakala v slikoviti šaurinski noši, nam je v simpatičnem narečju in s pravišjo mero humorja povedala veliko zanimivega iz življenja domačinov v tej vasi ter nam razkazala hišo.

Kot je bilo na programu, smo se na zadnjo postajo našega potepanja odpeljali proti nekaj kilometrov oddaljeni kmečki gostilni Pri Matičku. Po dobri hrani in ob dobrem vinu smo ob napovedani uri sklenili naš program izleta in se okoli 21. ure vrnili v Ljubljano.

Po odzivih udeležencev, ki so bili z

doživetji zelo zadovoljni, lahko rečemo, da je izlet v celoti uspel. Dobro pa nam je služilo tudi vreme, saj si lepšega, sončnega, ravno prav vročega pozno poletnega dneva, kot nalašč za izlete, ne bi mogli želeli.

Besedilo in fotografije: Štefan Lasnik

1. OKTOBER 2009

KOROŠKA IN FRANJO MALGAJ

Oktobrsko srečanje našega kluba je bilo spet v kavarni Slamič, na njem pa smo spoznali dve knjigi, povezani s Koroško. Avtorica prve je Črjanka Majda Ravnikar, ki je knjigo nasloвила Koroška, Moj mali veliki (smučarski) svet. Generalmajor v pokoju Marijan F. Kranjc pa je predstavil dokumentarno monografijo Franjo Malgaj: Vojni spomini 1914-1919, ki jo je uredil skupaj z Malgajevim pranečakom Jankom Štampflom.

Majdo Ravnikar smo kot mladinsko dvakratno državno prvakinja poznali kot Majdo Kraker. Prav smučarji v Črni in na Koroškem sploh ter svoji prekinjeni karieri, ko si je na tekmovanju na Šar planini tako komplicirano zlomila nogo, da je nikoli več niso mogli toliko pozdraviti, da bi še lahko tekmovala, je namenjena glavnina knjige. Seveda poseže tudi v zgodovino Koroške na tej in oni stra-

ni nesmiselne razmejitev, ki je, kot pravi, ni nikoli mogla razumeti. Seznani nas s svojim doživetjem gorskega sveta Pece, Uršlje gore, Smrekovca in drugih planin ter kraji v Mežiški dolini in Podjuni vse do Jezerskega kot etično in jezikovno sestavnega dela Koroške.

Osrednji del knjige je namenjen smučanju, treniranju in tekmovanju v petdesetih, šestdesetih letih, ko še ni bilo smučarskih vlečnic, teptalnih strojev in umetnega zasneževanja, svet, v katerega je vstopila kot deklica in se razvila do uspešne tekmovalke. S tem delom knjige smo dobili poljuden opis zgodovinskega razvoja tekmovalnega smučanja in vzgoje smučarskega podmladka v Črni in nekdANJI skupni državi, sledijo pa mu utrinki iz družabnega življenja Črne.

Franjo Malgaj iz Šentjurja pri Celju je med ljudmi še vedno zapisan kot junak med

Spominska ovojnica in
priložnostna poštna žiga v
uporabi na Ravnah in v Šentjurju
ob 100-letnici Malgajevega
rojstva leta 1994.
Foto: Iz knjige Vojni spomini

prostovoljci za Koroško po prvi svetovni vojni. Izkazal se je že kot avstroogrski vojak najprej na soški, nato pa na tirolski fronti, za kar je bil tudi odlikovan. Pa razpadu Avstro-Ogrske se je takoj odzval pozivu prijateljev s Koroške, naj jim v teh za Slovence na Koroškem usodnih dneh priskoči s prostovoljci na pomoč. Tesno je sodeloval z Maistrom, z vojniki, med katerimi je bilo precej Srbov, je brez odobritve vlade v Ljubljani osvobodil in vzpostavil red v Mežiški dolini, zasedel Velikovec in bi tudi Celovec, če ga ne bi prestavili nazaj v Mežiško dolino. Njegova smrt na Tolstem vrhu še danes ni povsem pojasnjena.

Malgaj je ves čas pisal dnevnik. Del ga je ohranjenega, nekateri deli pa so znani le po prepisih njegovih sorodnikov. Generalmajor Marijan F. Kranjc je na podlagi teh dnevnikov in novih arhivskih virov, ki pa jih je ohranjenih malo, poskušal rekonstruirati Malgajevo vojna in povojna leta in tudi pojasniti njegovo nesrečno smrt. Prepričan je, da ga ni zadela ne krogla iz lastnih vrst ne iz nemške puške, marveč je naredil častni samomor, saj je vedel za zverinstva, ki so jih Nemci izvajali nad ujetimi slovenskimi vojniki.

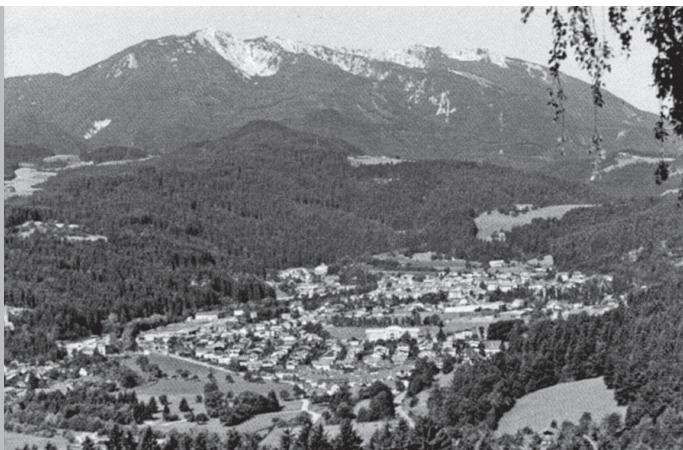
Milan Vogel

5. NOVEMBER 2009

PREVALJAM NE MANJKA PROJEKTOV

Na tokratni okrogli mizi nam je dr. Matic Tašič, župan občine Prevalje, predstavil projekte v tej občini. Župan je postal po ločitvi Prevalj od ravenske občine in mu sedaj teče že tretji mandat. Med drugim je bil finančni direktor Metala, predsednik uprave slovenskih železarn in generalni direktor slovenskih železnic. Je tudi predstavnik sveta Koroške regije pri pripravi in uvajanju vladnega projekta tretje razvojne osi in predsednik sveta Koroške regije.

Med projekti, ki so potekali v letu 2009 ali so bili celo končani, je našteval: regijski projekt Kocerod, obnova lokalnih cest na turističnih območjih Šentanela in Kota, ureditev vaškega jedra Leš, komunalna ureditev naselja Glavarstvo, rekonstrukcijo lokalne ceste Prevalje — Brinjeva Gora in priključkov na območje naselja Račel — Log, izgradnja stanovanjskega bloka Perzonali 30, prenova dvorane družbenega doma ter prenova in razširitev knjižnice v njem. Tudi število pro-

jektov, ki so v pripravi, ni skromno: centralna čistilna naprava, centralni vrtec pri Osnovni šoli Franja Goloba, krožišče pri Sparu, ureditev mestnega jedra, projekt Geopark, revitalizacija obrtno-industrijske cone, razvoj širokopasovnega omrežja in še kaj.

Načrtov je torej veliko, volje očitno tudi, vprašanje je le denar.

Milan Vogel

Prevalje. Foto: Tomo Jeseničnik

3. DECEMBER 2009

SLOVO OD LETA S HARMONIKO, CITRAMI IN KITARO

Zadnji četrtek v letu smo se Korošci družili s "ta pravimi" Korošci ob harmoniki, citrah in kitari. Za inštrumente so prijeli trije Lešnikovi otroci z ekološke turistične kmetije v Galavabuki, pet kilometrov iz Slovenj Gradca proti Kopam: sedemnajstletna dijakinja Karmen Javornik za citre, štirinajstletni Andrej za "meh" in komaj osemletni Martin za kitaro. Karmen je bila na citrah nežna in prefinjena, Martin je s prav tako nežnim prebiranjem strun pokazal, da iz njega še nekaj bo, Andrej pa na frajtonarici, da iz njega nekaj že je. To dokazujejo številna priznanja na javnih nastopih doma in že v svetu: leta 2006 je postal najljudski godec na tednu narodnih noš v Kamniku, osvojil Pohorsko coklo za najbolj pristno izvedeno pohorsko pesem na Resniku in trikrat posebno nagrado za najboljšo vokalno izvedbo. V Italiji je na evropskem prven-

stvu v igranju na frajtonarico postal evropski podprvak, v Spilimbergu pa dosegel tri prva mesta: 1. mesto za muzikaličnost, 1. mesto za srčnost in 1. mesto v svoji kategoriji. Priigral si je tudi prvo mesto za pokal Koroške in zlato priznanje Avsenik. K dobremu vzdušju je prispevalo tudi njegovo petje starih, večinoma hudomušnih pohorskih pesmi po izročilu njegove babice in prababice.

Seveda je k dobremu razpoloženju na zadnjem srečanju v letu 2009 pri Slamiču prispevalo tudi kuhano vino in dobrote z Lešnikove kmetije v obliki salam, želodca, sirov in kruha.

Pa še lepo je povedal Andrej na koncu: "Lepo je, da se Korošci družite sredi Lubljane!"
Milan Vogel

21. JANUARJA 2010

VEČER SLOVENSKE BESEDE IN PESMI V DSP

SLOVENSKA BESEDA IN PESEM NAS POVEZUJETA

Na nežino, 21. januarja, je bil četrtek. Sicer ni bil prvi v mesecu, a je bil za Korošce v Ljubljani spet lep dan in so napolnili prostore Društva pisateljev, kjer je gostovala slovenska brana in peta beseda iz Avstrije. Celovška Mohorjeva in Klub koroških Slovencev Ljubljana sta pod naslovom Slovenska beseda in pesem nas povezujeta pripravila srečanje s tremi slovenskimi pesniki v Avstriji, ki pa kolegov po peresu z naše strani očitno ne zanimajo, saj v prepolni dvorani niso delali dodatne gneče. Povod za druženje je bil izid treh pesniških zbirk pri najstarejši slovenski založbi, dveh jubilejnih in enega prvenca. V lanskem letu sta pesnik in slikar Gustav Januš ter pesnik, pisatelj in publicist Lev Detela dopolnila sedemdeset let, in založba je prvega počastila z zbirko V barve spremenjena beseda, druga pa z Grškimi pesmimi, prvenec Podobe iz pesmi pa je izpod peresa Antona Levsteke. Avtorji so prebirali svoje pesmi, povezovalo pa jih je petje še mladega Mešanega pevskega zbora KKS, ki je z več študenti z avstrijske Koroške v Ljubljano prinesel tudi več pesmi.

Januš (tudi zelo uveljavljeni slikar), ki je v prevodih Petra Handkeja poleg Florjana Lipuša v nemškem prostoru gotovo najbolj priznani koroški slovenski pesnik in je njegove pesmi leta 1983 založila ugledna nemška založba Shurkamp, je prebiral iz svoje nove zbirke, še bolj pa je občinstvo ogrel z zgodnjimi pesmimi iz časa revije Mladje, po katerih se je zaradi igrivosti in duhovitosti tudi zapisal v spomin. Tudi tokrat je ostal zvest sebi, saj pravi, da štiri jezično (slovensko, nemško, italijansko in angleško) zbirko Metulj radi prebirajo v šolah pri pouku teh jezikov, saj v njej najdejo "cel jedilnik".

Za pokušino si preberimo naslovno pesem:

METULJ

*Policaj je aretiral
metulja, ki se je
pomotoma usedel
na njegov moped.
Vklenil ga je
in ga odpeljal
na komisariat, da
bi zapisal o njem
najvažnejše podatke.
Ko ga je izpraševal,
zakaj se je usedel
na njegov moped in
ali ne ve, da
je to kaznivo in
da bo kaznovan
po paragrafu,
se je metulj
obrnil proti soncu
in odletel skozi okno,
ne da bi se poslovil
od policaja, ki
najbrž ne ljubi sonca tako,
kot ga ljubi on.*

Že skoraj petdeset let na Dunaju živeči Mariborčan Lev Detela je avtor več kot štiridesetih samostojnih knjig, pisanih (ne prevajanih!) v slovenščini in nemščini. Njegove Grške pesmi so nastale po zadnjih potovanju po Grčiji, ko je kot poslednji maturant klasične gimnazije v Ljubljani spajal klasično z modernim. V njih ne manjka erotike, saj po njem ni greh, da imamo tudi v poznejših letih romantični odnos do svojega partnerja.

“Klasični” pesniški motivi zaznamujejo tudi pesmi Antona Levsteka: minljivost, osamljenost, “koprneče sanje”, ki “butaj v čeri ujete ljubezni” in “razljubljenost”, kot zapiše Silvija Borovnik, modernistična estetika gredga ter naše bivanje, ki “mine tako hitro, kot se utrne zvezda”.

Milan Vogel

Stisk rok Leva Detele (levo) in Gustava Januša.

Foto: Roman Špič

Mešani pevski zbor Kluba koroških Slovencev v Ljubljani. Foto: Metodij Rigler

4. FEBRUAR 2010

OGLED MODERNE GALERIJE IN RAZSTAVE ZORANA MUŠIČA

Prvi četrtek v februarju, nekaj dni pred slovenskim kulturnim praznikom, smo bili tudi člani kluba "kulturni". Blizu trideset se nas je zbralo v prenovljeni Moderni galeriji, kjer nas je pričakala dolgoletna kustodinja Breda Ilich Klančnik. Podrobno nam je spregovorila o obnovi te prve, za hranjenje likovne umetnosti zgrajene stavbe pri nas. Pobudo za gradnjo je dal umetnostni zgodovinar Izidor Cankar, ki je zanjo pridobil tudi znaten finančni prispevek iz zapuščine industrialca Dragutina Hribarja. Načrte za stavbo je v letih od 1936 do 1939 izdelal arhitekt Edvard Ravnikar in jo zasnoval kot "belo koko", ki ima osrednjo dvorano, iz katere je dostop v druge razstavne prostore. V njej zasledimo vplive učitelja Jožeta Plečnika in funkcionalistične elemente, ki izhajajo iz arhitekturnega modernizma Le Corbusiera, pri katerem je Ravnikar nekaj časa delal.

Moderna galerija je namenjena predvsem umetnosti 20. stoletja, zato je razumljivo, da so jo prenovljeno odprli z razstavo umetnin enega največjih ne le slovenskih (čeprav si ga lastijo tudi Italijani in Hrvati), marveč evropskih slikarjev, Zorana Mušiča.

Poleg tega je bila leta 2009 stoletnica slikarjevega rojstva in ministrstvo za kulturo je razglasilo leto za Mušičevo. Breda Ilich Klančnik je avtorice razstave, po kateri nas je popeljala, tako da smo bili res pri koritu informacij. Vsaka razstavna dvorana je zgodba zase, vse skupaj pa spregovorijo o življenjski poti svetovno priznanega umetnika, na kateri grozeče izstopa njegov dachauski ciklus Nismo poslednji.

Slovenski slikar, grafik in risar Zoran Mušič se je rodil 12. februarja 1909 v Bukovici pri Gorici. Leta 1915 je bila družina prvič in leta 1919 drugič izgnana s Primorske na Štajersko. Šolal se je na Učiteljskišči v Mariboru. Akademijo za likovno umetnost je obiskoval v Zagrebu in študij končal leta 1934. Po letu 1940 je stalno živel v Ljubljani. Novembra 1944 je bil interniran v koncentracijsko taborišče Dachau. Junija 1945 se je vrnil v Ljubljano, vendar je zaradi pritiskov oblastnikov že isti mesec odšel v Gorico in pozneje v Benetke. Leta 1952 je imel prvo samostojno razstavo v Parizu. Po njej se je v dogovoru s Francosko galerijo ustalil v Franciji, kjer so mu leta 1995 pripravili veliko retrospektivo v Grand Pala-

is. Bil je med umetniki skupine École de Paris. Sodeloval je pri grafičnih bienalih v Ljubljani in bil eden vodilnih grafikov svojega časa v Evropi. Pogosto se je vračal v Benetke, kjer je preživel starost in umrl 25. maja 2005. Tam je tudi pokopan.

Na razstavi v Moderni galeriji so predvsem Mušičeva dela iz zasebnih zbirk, ki jih je sicer težko videti.

Milan Vogel

Razstava Zorana Mušiča v prenovljeni Moderni galeriji. Foto: Voranc Vogel

KAJ SMO DELALI OD PLESA DO PLESA

Mirko Osojnik

TRIDESET LET PREŽIHOVE BAJTE (1979 — 2009)

Spominski muzeji slovenskih pisateljev so priljubljena točka literarnih ekskurzij in izletov slovenskih osnovnih in srednjih šol. Ta trditev velja kar stoodstotno tudi za Prežihovo bajto — spominski muzej Prežihovega Voranca na Preškem vrhu, ki ga je v drugem desetletju delovanja odlikovala čudovita statistika. Vsako sezono od omenjenih let je obisk presegel deset tisoč obiskovalcev, v zadnjih treh omenjenih sezonah pa si je Prežihovo bajto ogledalo več kot dvanajst tisoč (predvsem mladih) obiskovalcev. S takim obiskom smo bili strokovni delavci muzeja izredno zadovoljni, saj smo bili v statistiki spominskih muzejev v naši republiki na odličnem drugem mestu takoj za Prešernovo rojstno hišo v Vrbi na Gorenjskem. Letos, ob 60-letnici Vorančeve smrti, pa pričakujemo še večji obisk.

Pravzaprav je iz tega zornega kota tudi še danes skoraj vse eno samo sonce! Sončni so razgledi pod košato Uršljo goro, kjer leži v nizi Podgore, žal ne več avtentična, domačija pri Kotniku, na katere mestu je nekoč stala Kotnikova bajta, rojstna hiša našega velikega pisatelja. Še več sonca je na Miheljem, ki ga je Voranc opisoval kot "lep, prijazen kmetijski dom". Le malo niže je Kravperh, prastari dom Vorančeve matere. S Kogla v maju še vedno dišijo solzice; globača Pekel je še tu. Še bliže je stara kmečka hiša pri Prežihu, kjer se je Voranca po tedanji šegi oprijelo ime te domačije: Prežihov Voranc (Lorenc, Lovro!). To ime je kasneje vzel za svoj pisateljski psevdonim. Skoraj deset let je Vorančev oče posojal svojo ljubezen Prežihovi zemlji, ob tem pa se je oziral, kje bi do česa svojega prišel. Leta

1911 se je to zgodilo. Po skoraj dvajsetletnem najemniškem romanju je kupil čisto blizu v sosesčini Prežihovo bajto in okoli nje v lepi sončni legi nekaj setvenega ter travničnega sveta in nekaj malega gozda. Sedaj so Kuharjevi končno dosegli, kar so si že dolgo želeli: da so sami svoji gospodarji, da imajo lasten dom in da poženejo trdne korenine v domači zemlji.

Lesena domačija — prvi lastni dom Kuharjeve družine — je torej že od oktobra 1979 Prežihov spominski muzej. To značilno koroško stavbo malega kmeta ("bajtlerja"), ki nas z urejeno notranjostjo spominja na značilno okolje Prežihove mladosti, o Prežihovem delu pa pričajo življenjepisne in leposlovne drobtinice v muzeju, že trideset let obiskujejo šolarji, v zadnjem času pa tudi vedno več odraslih obiskovalcev iz skoraj vseh slovenskih krajev. Pri Prežihovem spomeniku jim namenimo razlago, primerno stopnji in zanimanju obiskov, od tu je lep razgled po koroški pokrajini, na katero je bil Prežih tako navezan in ki ga je vedno znova navdihovala. In ko skupina za skupino odhaja, je vse skupaj spet eno samo sonce, saj slišimo številne zahvale in obljube: "K vam se bomo še vrnili!"

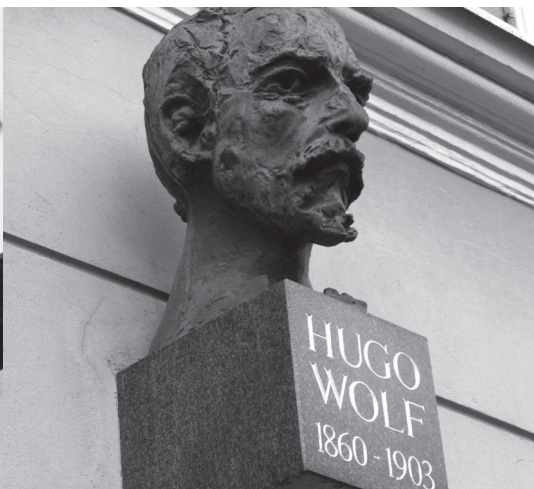
Zadnjih sedem let smo ponudbo na Prežihovi bajti še oplemenitili, jo nadgradili. Že sedmo leto zapored se namreč na Preškem vrhu srečujemo na tradicionalnih srečanjih. Dvorišče spominskega muzeja se vsako leto na Vorančev rojstni dan 10. avgusta spremeni v prizorišče najrazličnejših oblik kulturnegažitja, ki jim je skupni imenovalec pisateljevo življenje in delo. Videli smo že Svetnečega Gašperja, več kot tisočkrat odigrano monodramo našega Mitje Šipka. Pa našega kantavtorja Milana Kamnika, ki je v svoji tradicionalni opremi s črnim klobukom, z akustično kitaro in ustnimi orglicami spremljal usodo Prežihovih junakov. Na tem znamenem dvorišču so gostovali tvorci Prežihovebralne značke ob njeni 45-letnici. Skupaj smo bili ob 80. obletnici izida prve Prežihove zbirke "Povesti". Na tem dvorišču smo poudarili tudi vlogo in pomen ženskih likov v Prežihovi

literaturi. Tudi ilustratorje njegovih del smo že predstavili. 60. obletnica izida "Solzic" — Vorančevih biserov za najmlajše — pa je bila rdeča nit našega druženja ob tridesetletnici Prežihove bajte. Na teh srečanjih so bili z nami poleg že omenjenih še slovenistka Bojana Verdinek, pa pisatelja Tone Partljič in Primož Suhodolčan, ga. Marija Hancman Čreslovnik, igralka Jerca Mrzel, slovenistka mag. Marija Irma Vačun Kolar, pisatelj Slavko Pregl in dr. Dragica Haramija. Pa še mnogi drugi!

In ko se v mislih oziramo k pionirjem, dr. Francu Sušniku, prof. Janezu Mrdavšiču, Bernetu Bevcu in Josipu Košuti, ki so pred tridesetimi leti orali ledino tega verjetno najbolj koroškega projekta, so številni obiski v teh tridesetih letih zanesljiva, trdna in mogočna potrditev njegovega poslanstva.

Foto: Voranc Vogel (notranjost)

Foto: Primož Podjavoršek (pano)

Marko Košan

DRUŠTVO HUGO WOLF IN SLOVENJ GRADEC OB 150-LETNICI SKLADATELJEVEGA ROJSTVA

Slovenj Gradec že od sredine šestdesetih let preteklega stoletja velja za sinonim majhnega kulturnega središča, ki utrip sodobnega življenja zna povezati z dediščino bogate kulturno-zgodovinske tradicije. Žlahtni spodbujevalci, kakršna sta bila župnika Jakob Soklič in Ksaver Meško, ter za njima zlasti Karel Pečko, so ustvarjali njegovo kulturno podobo, obenem pa so vzgojili nove generacije strokovnjakov, navdušencev in izobražene hvaležne publike, ki v novejšem času prepoznajo tudi tiste vrednote, ki so bile zaradi nesrečnih, zgodovinsko pogojenih okoliščin dalj časa odrinjene in v nekaterih obdobjih celo zamolčane. Mednje sodi tudi spomin na genialnega mojstra poznoromantičnega samospeva in čudovito samosvojo osebnost fin-de-sieclovskega Dunaja, v Slovenj Gradcu

rojenega skladatelja Huga Wolfa (1860-1903). V zavest slovenskega kulturnega prostora je namreč znova vstopil šele leta 1990 z velikimi prireditvami (razstavo, koncerti, TV filmi in publikacijami) ob 130. obletnici rojstva, pot pa mu je nekaj let prej tlakovala peščica zanesenjakov, med njimi na prvem mestu takratni ravnatelj slovenjgraške glasbene šole in skrbnik rojstne hiše Jože Leskovar, tudi pobudnik Društva Hugo Wolf Slovenj Gradec in od ustanovitve leta 1993 njegov prvi predsednik.

Hugo Wolf se je rodil 13. marca 1860 očetu usnarju, ki je bil tudi sam glasbeno nadarjen. V okolju, kjer sta stoletja večinoma v slogi živela dva naroda, je bil deležen nemške vzgoje, čeravno smo pred leti dobili neizpodbitno potrdilo slovenskih korenin rodbine,

ki se je le nekaj generacij poprej pisala po slovensko Vouk. Hugo Wolf je srečo izpolnitve svojega glasbenega poslanstva iskal na kozmopolitskem Dunaju, v glasbenem epicentru tedanjega sveta. V rojstno mesto se v kasnejših letih ni več vračal, a v hiši na Glavnem trgu, ki je po drugi svetovni vojni gostila slovenjgraško glasbeno šolo, v urejeni komorni dvorani pa bogat koncertni program, lahko vse do danes prisluškujemo davnemu odmevu Wolfovega hišnega orkestra.

Slovenjgraško Društvo Hugo Wolf, ki ima sedež v skladateljevi rojstni hiši, si je zastavilo cilje za promocijo Wolfove glasbe v Sloveniji na način vzpodbujanja ansamblov in posameznih poustvarjalcev, da bi segali po Wolfovi glasbeni literaturi in jo uvrščali v svoje programe, predvsem pa si prizadeva, da bi Wolfova osebnost in delo v enaki meri, kot je to drugod po svetu, dobila pravo veljavo in vstopila v zavest širše slovenske kulturne javnosti. S prepoznavnim in že tradicionalnim programom koncertnega cikla "Wolf povezuje", z večeri samospევov v rojstni hiši, mednarodno solopevsko šolo, ki jo vrsto let uspešno vodi častna članica društva prof. Breda Zakotnik s salzburškega Mozarteuma, izdajami spominskih zapisov o Wolfu in edicijami prevodov Wolfovih pesmaric in organizacijo mednarodnih muzikoloških simpozijev je nastala podlaga, ki pripomore k identiteti mesta, da se ob nazivu mesto Glasnik miru Združenih narodov samozavestno predstavlja tudi kot rojstni kraj znamenitega skladatelja, s čimer se skuša dopolniti v tujini uveljavljeno mnenje, da je bil Hugo Wolf rojen nekje na Avstrijskem. A kljub dokazom o slovenskih koreninah rodbine se noče ustvariti vtis, kot je nekoč zapisal pokojni prof. Marjan Lipovšek, da dvomimo o njegovi pripadnosti nemškemu glasbenemu obzorju, ki pomeni njegovo pravo izhodišče. Glasba Huga Wolfa sodi v zakladnico evropske glasbene kulture, s projektom združene Evrope pa postaja še bolj last vseh, ki v njej živijo, nam pa lahko zapuščina Huga Wolfa ponudi še celo več, saj lahko z univerzalnim jezikom glasbe predstavlja most k dobremu razumevanju in so-

delovanju z bližnjimi in daljnimi sosedi naše skupne evropske družine.

V letu 2010, ob 150-letnici skladateljevega rojstva, bo slovenjgraško Društvo Hugo Wolf končno uresničilo zamisel ureditve rojstne hiše v spominski muzej in mednarodni dokumentacijski center, v okviru celostnega projekta "Oživljeni zven preteklosti" pa bo tudi koncertna dvorana v skladateljevi hiši, ki je osrednje prizorišče programov uveljavljenega koncertnega cikla, še pridobila na pomenu in veljavi. V Wolfovi hiši bodo prav v slavnostnem letu potekala preureditvena dela, a se bodo v mestu kljub temu zvrstili številni glasbeni in scenski dogodki, s katerimi se bodo rojaki dostojno oddolžili spominu na genialnega skladatelja. Društvo aktivno sodeluje tudi v partnerskem programu Slovenj Gradca pri projektu Maribor - evropska prestolnica kulture 2012, saj je s Hugom Wolfom povezan tudi največji investicijski projekt na področju kulture: izgradnja novega kulturnega doma s sodobno koncertno dvorano, ki bo ponudila ustrezne pogoje za organizacijo in izvedbo I. mednarodnega solopevskega tekmovanja Hugo Wolf.

V rojstni hiši skladatelja Huga Wolfa. Foto: Arhiv društva

Spomenik Hugu Wolfu. Foto: Maja Celin

KOROŠKI PLES 21.3.2009

DRAGO KOMPAN

POTOVANJA

*Grem in pridem,
odidem in se vračam,
odhajam in prihajam,
postajam in čakam,
hitim in letim,
da ulovim zadnji trenutek
Vedno sem kasen,
da bi ujel prejšnji čas
ali prejšnji trenutek,
da bi bil prej tam kot tukaj!
Kam pa naj jutri planiram pot?
Kar povsod?
Saj je vseeno,
če se znajdem na piramidi
ali pa v gozdu starih dreves
ali na gori
ali na polju
ali v vesolju
ali pri tebi
samo če bo čas!
Čas je,
Čas mora biti,
Čas prihaja,
Čas je že tukaj
Čas je že še,
Čas je bil
Čas je že šel
Čas mora iti
Čas odhaja
Čas te obdaja
Čas ti ugaja
Čas ti nagaja
Čas ti uhaja
Čas te lovi
Vse žive dni!
Potem ga več ni?*

POGLED

*Vidim in gledam
vse žive stvari,
ki imajo oči.
Vidim in gledam,
kaj v njih žari,
kaj povedo in kaj v njih je lepo!
Od vseh stvari
oči zrejo v svet
majhne, velike,
ribe in ptice,
osli in kače,
vse kar skače,
konji, labodi
in vse kar hodi,
ima svoj pogled
na sebe in svet.
na tebe in svet.
Kaj v njih se iskri
in kaj v njih skriva,
ne moreš verjet!
Nič zavisti
In nič laži,
nič pohlepa
in nič naklepa.
samo čist pogled
boječih oči v svet
Ali prav vidim?
Ali prav dojemam?
Ali prav čutim?
Ali prav slutim?
Seveda!
Neko bitje me gleda...*

MATEJ STRAHOVNIK

VRTINCI

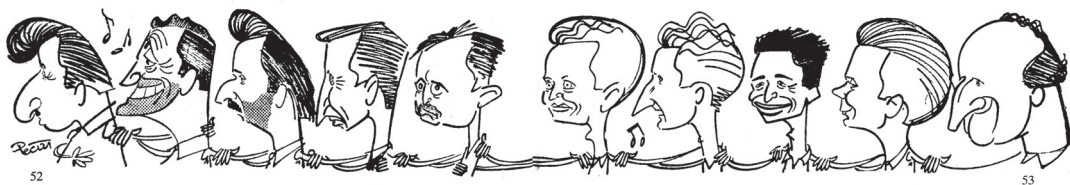
*Srečal sem te z jutranjo roso objeto,
stran tvoja bližina samoto podi ...
In sonce je vate vsak dan bolj ujeto,
ker kar se dotakneš, od sreče vzdrhti ...*

ISKANJE ŽE NAJDENEGA

*Namenil sem se po poti.
Ki ni vodila nikamor — in vsepovsod.
Morda me v samoti zaloti vsaj kakšna prepreka ...
Morda samemu sebi še pridem nasproti.
Našel sem te — podobnih zgodb in usod.
Zdaj končno Vem, da sem ves čas iskal človeka ...*

TIRNICA POŽELENJA

*Ujela si me ...,
v pravi kot.
Lahko grem ven ...,
lahko grem not.*

Koroški akademski oktet, karikatura Borut Pečar, 1959

UMETNIŠKA DELA, KI BODO NA LICITACIJI NA PLESU 13. 3. 2010

MIROSLAV ŠUMNIK

Rodil se je 4. junija 1951 v Zavodnju pri Šoštanju. S slikarstvom se je začel resneje ukvarjati leta 1983. V Velenju je obiskoval tečaj za konstruktivno risanje in portretiranje, ki ga je vodil prof. dr. Jožef Muhovič. Leta 1986 je dobil dovoljenje Obalnih galerij za portretiranje v Portorožu. Še isto leto je obiskal New York, nato pa je veliko potoval in študijsko obiskoval galerije po svetu. Leta 1988 je slikal na Pigalu v Parizu in naslednje leto v Moskvi. Prepotoval je Grčijo, Madžarsko, Češko, Nemčijo in Švico. Leta 1997 je prvič odšel v Amsterdam, kamor se najraje vrača. Od leta 1983 se je udeležil več slikarskih srečanj in kolonij. Od prve razstave leta 1985 v diskoteki Flek v Velenju je imel v Sloveniji skoraj dvajset razstav, med drugim v domžalskem likovnem razstavišču Metulj (1986), vrhniški galeriji Medeja (1987), Arboretumu Volčji Potok (1988), kamniški kavarni Veronika (1999) ... Leta 2007 je izšla tudi njegova monografija. Danes živi in dela na Golniku.

Naslov: **RAZKRITA**, 2008
Tehnika: Pastel na platnu
Format: 50 x 35 cm
Izklicna cena: 300 evrov

DRAGO PETROVIČ

Rodil se je 8. januarja 1949 v Ljubljani. Leta 1968 je maturiral na Srednji lesarski šoli v Zagrebu, leta 1985 pa je kot izreden študent diplomiral na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju. Svojo slikarsko pot je začel kot ljubiteljski slikar ob delu na področju notranje opreme. Likovno se je izpopolnjeval na tečajih samorastnikov, na večernih tečajih Akademije za likovno umetnost v Ljubljani in v slikarski šoli Zmaga Modica. Svojo risarsko in slikarsko spretnost je dopolnjeval tudi pod vodstvom profesorja Sava Sovreta. Deloval je tudi na področju priložnostne likovne andragogike, kjer je sodeloval s slikarjem Zmagom Jerajem, ki ga prepozna "kot veščega risarja".

Leta 2007 je uspešno diplomiral na Visoki strokovni šoli Arthouse — College for Visual Arts v Ljubljani na temo Sodobna umetnost in prihodnost slikarstva pod mentorstvom prof. Ernesta Ženka in prof. Darka Slavca.

Drago Petrovič se je večkrat predstavil na domačih in tujih razstavah.

Naslov: **MIDVA**
Tehnika: Tuš na papirju
Format: 15 x 21 cm
Izklicna cena: 480 evrov

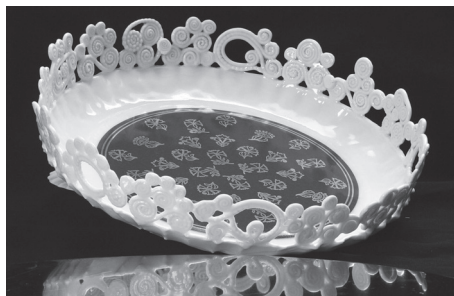
NORA DE SAINT PICMAN

Je slikarka, grafičarka, kiparka in video umetnica, ki je na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost diplomirala leta 1986, se med letoma 1988 in 1990 izpopolnjevala kot štipendistka francoske vlade na pariški Akademiji lepih umetnosti in 1993 prejela francosko državljanstvo.

Znana je po ekspresivno obravnavani figuralki z elementi nadrealističnih in simbolističnih izhodišč, z izrazito grafično linijo v figuralnih ali dekorativnih kompozicijah v značilnem postmodernističnem mešanju pristopov, tehnik in materialov (fotografija, kolaž, steklo, keramika, poliester ...). Obravnava ljudi in odnose med njimi, mati-otrok, moški-ženska, v smislu erotične poetike, grobe destrukcije (Saloma), ljubeče nežnosti ... To prvinsko prvobitno energijo raziskuje preko bibličnih religioznih tem, se dotakne meditativne vzhodnjaške ritualnosti ter se postopoma, preko uporabe povsem klasičnih slikarskih in kiparskih tehnik do raznolikih raziskav najsodobnejših izraznih medijev razširi do konceptualno zasnovanih projektov ter urbanih posegov v prostor (akcijska postavitev kipa Sarkofag nesmrtni ljubezni pred vhod v FIAC, Pariz 1990; projekt polierserskih kipov Svečenice, 1997, Kongresni trg Ljubljana). Oljne slike pokrajin v pleinéri-

stičnem bogato pastoznem barvnem odnosu se pojavijo že po letu 1997. V otvoritvenih dogodkih uporablja svoje telo in glas ter interpretacijo lastnih pesmi, kar raziskuje tudi v videu; instalacija dvanajstih plasma ekranov Med sanjami in resničnostjo (Bruselj 2008, Evropski socialno ekonomski odbor) vspostavlja dialog med komercialnimi predstavitvami Slovenije ter osebno poetiko motivov slovenske pokrajine, prepletenih z avtorskimi intervencijami. V okviru srečanja Arsavitel 2009 (Legen pri Slovenj Gradcu) predstavljena serija digitalnih printov na zrcalo Hommage à Berneker, ki je tudi osnova instalacije, ki izpostavlja vprašanja etične nekompromisnosti, brezpogojnosti ljubezni in prehoda med mediji — Vodnjak zaobljube, postavljene v peterokotnem stolpu Ljubljanskega gradu, ki se zaključuje prav v teh dneh.

Naslov:	KRALJICE DAVNIH ČASOV I / LES REINES DU TEMPS JADIS I, 1991
Tehnika:	Litografija
Format:	60 x 80 cm
Izključna cena:	350 evrov
Naslov:	DEKLICA, 2010
Tehnika:	Unikatni emajlirani keramični krožnik
Izključna cena:	100 evrov

VIDA SLIVNIKER BELANTIČ

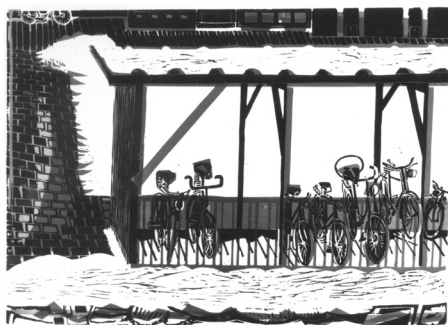
Rodila se je v Radljah ob Dravi. Šolala se je na Pedagoški akademiji v Mariboru pri profesorjih Maksu Kavčiču, Lajčiju Pandurju in Slavku Koresu, leta 1966 se je vpisala na Ljubljansko Akademijo za likovno umetnost. Po diplomu pri prof. Maksimu Sedeju je nadaljevala študij na slikarski specialki pri prof. Zoranu Didku in prof. Gabrijelu Stupici. Študijsko je potovala po Tuniziji, Nemčiji, ZDA in Franciji. Leta 1986 ji je bil podeljen naziv docentke za slikarstvo. Njena dela so bila predstavljena na številnih samostojnih in skupinskih razstavah.

Naslov: **SANJE**
 Tehnika: Akril na platno
 Format: 80 x 100 cm
 Izklicna cena: 300 evrov

KATJA JURGEČ BRICMAN IN JURE BRICMAN

Sta avtorja in snovalca blagovne znamke Porcelain Catbriyur. Oblikovala sva izvirno in avtorsko zasnovano tehnologijo izdelave porcelana, ki jo uporablja v najrazličnejših oblikovalskih in umetniških zvrsteh; poleg izdelave unikatnih servisov za čaj in kavo še oblikovanje nakita, pohištva, mode, designa. Da gre res za izvirno (svetovno?) posebnost v izdelavi porcelana, ki je bila zasnovana s lastnim (slovenskim) znanjem, pričajo številne nagrade in priznanja doma in po svetu, predvsem pa odobravanje številnih zbirateljev in ljubiteljev. Izdelek je bil izbran in narejen posebej za glavno protokolarno darilo ob predsedovanju Slovenije v EU, ki so ga prejeli številni državniki, predsedniki vlad in pomembni funkcionarji EU (Sarkozy, Solana, Laura Bush, nizozemska princesa). Izdelki niso v prosti prodaji, saj jih naredijo posebej po naročilu samo za protokol ali druge posebne priložnosti.

Naslov: **PLADENJ ZA KRUH OB
 SPREJEMU SVEČANIH GOSTOV**
 Tehnika: Porcelan
 Izklicna cena: 200 evrov

PETER HERGOLD

Peter Hergold se je rodil 7. oktobra 1966 v Slovenj Gradcu. Po srednji šoli je nadaljeval šolanje na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je leta 1996 diplomiral pri prof. Gustavu Gnamušu. Leta 1989 je prejel študentsko Prešernovo nagrado.

V naslednjih letih je razstavljal na mnogih skupinskih in samostojnih razstavah. Za projekt Pericarežeracirep na mednarodni likovni razstavi Umetnik in urbano okolje leta 1997 v Slovenj Gradcu mu je mednarodna žirija podelila 2. nagrado, leta 1998 pa je za svoje umetniške dosežke prejel nagrado občine Radlje ob Dravi.

Živi in ustvarja v Slovenj Gradcu. Njegovo delovanje ni omejeno le na likovni medij, poleg svoje umetniške dejavnosti deluje tudi kot likovni pedagog na slovenjgraški srednji šoli.

Naslov: MISLINJSKA DOLINA, 2008
Tehnika: Akvarel
Format: 23 x 34 cm
Izklicna cena: 80 evrov

TOON WEGNER

Holandski slikar in grafik Toon Wegner se je rodil leta 1926 v Rijswijku. V letih 1942 do 1947 je študiral na kraljevski akademiji v Haagu. Od leta 1962 živi in dela v kraju Orvelte, kjer vodi umetniške delavnice. Od 1964 do upokojitve v letu 1987 je bil docent na Akademiji v Rotterdamu. Sodeloval je tudi na ljubljanskem grafičnem bienalu, kot član žirije pa je sodeloval pri številnih bienalih širom sveta.

Toon Wegner je dolgoletni prijatelj slovenjgraške Koroške galerije likovnih umetnosti. V letu 1975 je s svojimi študenti v okviru mednarodne likovne prireditve Mi za mir kot "darilo holandskih umetnikov slovenjgraškim občanom" podaril naklado desetih motivov originalnih grafičnih del.

Likovno delo za dobrodelno avkcijo poklanja Koroška galerija likovnih umetnosti.

Naslov: SHRAMBA KOLES V SNEGU, 1975
Tehnika: Originalni barvni linorez
Format: 48 x 53 cm
Izklicna cena: 100 evrov

KAZALO BILTENA KLUBA KOROŠCEV LJUBLJANA

KKL NA PRAGU POLNOLETNOSTI <i>Mag. Janko Arah</i>	3
KAJ PRINAŠA DVANAJSTI BILTEN KKL? <i>Milan Vogel</i>	4
KAJ SMO DELALI OD PLESA DO PLESA	5
TRIDESET LET PREŽIHOVE BAJTE (1979 — 2009) <i>Mirko Osojnik</i>	22
DRUŠTVO HUGO WOLF IN SLOVENJ GRADEC OB 150-LETNICI SKLADATELJEVEGA ROJSTVA <i>Marko Košan</i>	24
KOROŠKI PLES 21. marca 2009	26
POEZIJA <i>Drago Kompan</i> <i>Matej Strahovnik</i>	28
UMETNIŠKA DELA, KI BODO NA LICITACIJI NA PLESU 13. MARCA 2010	30

KAJ JE DOBRO VEDETI O KKL?

IME: **Klub Korošcev Ljubljana**
SEDEŽ KLUBA: **Večna pot 11, 1000 Ljubljana**
TELEFON: **01/ 256-17-23**
FAX: **01/ 256-17-24**
E NASLOV: **arah.consulting@eunet.si**
SPLETNI NASLOV: **www.klubkorošcevljubljana.si**
PREDSEDNIK KLUBA: **mag. Janko Arah**
SREČANJA: **Redna mesečna srečanja so vsak prvi četrtek v mesecu v kavarni "KAVA - ČAJ" - SLAMIČ, Kersnikova ulica 1, Ljubljana, ob 20. uri**
TRANSAKCIJSKI RAČUN: **05100-8010444952**
DAVČNA ŠTEVILKA: **25729306**
LETNA ČLANARINA: **20,00 EUR**

KAKO POSTATI ČLAN KKL?

Povsem enostavno! Pokličite na telefonsko številko sedeža kluba **01/256-17-23** in povejte ime, priimek in naslov!

BILTEN KKL

Uredniški odbor: **Mag. Janko Arah** (glavni urednik),
Milan Vogel (odgovorni urednik) in **dr. Drago Kompan**
Naklada: 500 izvodov
Oblikovanje: Arnoldvuga+
Tisk: Tiskarna BISTISK, d.o.o.

www.klubkoroscevljubljana.si